

Om du vill ha fred...

Mål: Att undersöka relationen mellan språk och kultur (freds-) och språklig mångfald inom samma språk.

Nivå: 11-15 år

Längd: Tio lektioner (en lektion är 45 min.)

Källa: <https://dl.dropboxusercontent.com/u/82051251/webEDILICenrevisio/www/Suportdid/resllenpau.htm>
Undervisningsmaterialet har anpassats till nordisk/baltisk kontext med tillstånd av ECML.

Ämnesövergripande: historia, konst och kultur

Mål:

- Att bli medveten om att icke verbalt språk varierar från en kultur till en annan eller till och med mellan olika generationer inom samma kultur.
- Upptäcka hur fred kan skapas (eller uttryckas) på andra språk/i andra kulturer än den egna.
- Utveckla konstnärliga förmågor.

Arbetsgång: Förslag på arbetsätt anges för hela uppgiften. Förslag och tips skrivs separat här nedan till läraren och arbetsbladen presenteras därefter separat.

Extra aktiviteter/Vidareutveckling: Vi rekommenderar att integrera även andra relevanta språk i denna aktivitet. Detta kan exempelvis gälla minoritetsspråk och regionala språk, samt språk som finns representerade i klassrummet.

Avsnitt 1: Tecken och symboler för fred

1. Förberedelse

En kort introduktion till ursprunget till det vanligaste fredstecknet ska få eleverna att börja tänka på vilka andra symboler som de känner till som används för att representera Fredskonceptet. Eleverna diskuterar och funderar tillsammans två och två.

Svar:

1. Fredsduvan, en välkänd symbol i västerländska samhällen.
2. Fredstranan (ofta använd i forntida asiatisk konst).
3. Den internationella fredssymbolen - PEACE.
4. Den antika asiatiska fredssymbolen (sägs betyda "FRED: igår, idag och imorgon")
5. Den kinesiska symbolen för Yin och Yang. I viss utsträckning också en symbol för fred (en inre harmoni).
6. Anti-krigssymbol som användes över hela världen i protester mot invasionen av Irak.
7. Origami fredstrana (samma som nummer 2).
8. Piratflagga (uppenbarligen anges krigförande avsikter så det är inte en symbol för att uttrycka fred).
9. Återvinningsymbol, ingen fredssymbol.
10. Tecknet för FRED i det kinesiska alfabetet.
11. Det svarta bandet mot Terrorism.
12. Regnbågsbandet för FRED.
13. Glödlampor används för att symbolisera idéer, men inte en speciell eller en fredsidé
14. V-tecknet för seger kan i visa fall också användas för FRED.
15. Vågskålarna symboliserar rättvisa vilket kan sägas ge fred men det är inte en fredssymbol i sig.

2. Uppgifter

Följande två aktiviteter görs två och två. I den första ska eleverna komma på uttryck som har innebörden av fred och i den andra fredsgester/handlingar. **Exempel:**

Uttryck för fred

- Att röka fredspipa
- Att gräva ner stridsyxan
- Att sluta fred
-
-

Fredshandlingar

- Vifta med en vit flagga.
- Kyssa någon.
- Skaka hand.
- Skriva under ett fredsfördrag.
- Kyssa en religiös ikon.

3. Sammanfattande avslutningsuppgift

Den sista aktiviteten bör göras individuellt och syftar till att hjälpa eleverna inse att gester och ord som används för att uttrycka önskemål om fred inte bara varierar beroende på en viss (politisk, religiös, vanemässig, etc.) inställning, men också beroende på kön och/eller ålder på dem som talar.

Efter denna övning ska eleverna berätta vad de har skrivit och kan även kommentera de tidigare övningarna. Vi föreslår att denna uppgift ges som läxa.

Avsnitt 2 - Ord för fred

1. Förberedande uppgift

Den första aktiviteten är ämnad för att eleven ska lära sig att känna igen ordet fred på andra språk. Svaren på denna övning kan inte förutses då de varierar beroende på elevernas bakgrund (och på om de har gjort läxan eller inte).

På följande webbsidor kan du hitta ordet FRED på olika språk:

<http://www.freelang.net/expressions/peace.php>

<http://www.dhnet.org.br/direitos/bibpaz/textos/peace.htm>

2. Uppgift

Följande två uppgifter är lekar. I den första introduceras eleverna till olika språk på ett kul sätt och i den andra uppgiften får de leka med ord.

Svar till uppgift A:

A. Kinesiska   B. Grekiska   C. Ryska   D. Hebreiska

Det hebreiska ordet שלום "shalom" betyder "fred" men används också som en hälsning och betyder då "hej". (svar B)

Svar till uppgift B:

1. Portugisiska paz	2. Rumänska pace	3. Occitanska patz
4. Latin pax	5. Esperanto paco	6. Baskiska bakea
7. Franska paix	8. Slovenska mir	9. Irländska (Gaeliska) síocháin
10. Swahili salama	11. Norska fred	12. Slovakiska mier
13. Luxembourgiska fridden		

3. Sammanfattande avslutningsuppgift

Eleverna intervjuar olika personer i små grupper, om vilka ord, symboler och gester de använder för att symbolisera "fred" och i vilka sammanhang de används.

ARBETSBLAD

Avsnitt 1 – Tecken och symboler för fred

1. Förberedande uppgift

Ursprunget till fredssymbolen är oklart. Det verkar som det användes först i Storbritannien i en kampanj för kärnvapen-nedrustning och Aldermaston-protestmarschen 1956 och togs senare upp av studenternas antikrigsrörelse. Symbolen är en kombination av flottans semafor/flaggkod för bokstäverna ND (Nuclear Disarmament) Kärnvapen-nedrustning. Fredssymbolen och flaggsignalerna för N och D som den utgörs av syns här nedan:

S

N

D

Titta på symbolerna nedan och ringa in de som symboliserar fred.

Jämför ditt resultat med en klasskompis.

1

2

3

4

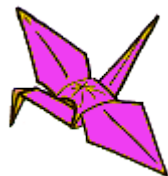
5

6

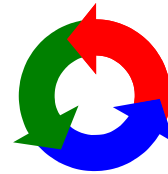
7

8

9

10

11

12

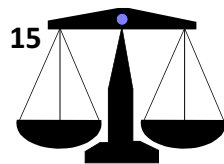
13

14

15

2. Uppgifter

A) Fred kan beskrivas genom ord och meningar och även symboliska handlingar eller åtgärder som visar att man önskar sluta fred, till exempel "att röka fredspipa". Hur många uttryck känner du till och hur många handlingar eller sätt att visa en fredsönskan känner du till? Lista dem i par och dela med dina klasskompisar

Ord/Uttryck	Handlingar
Att röka fredspipa	

B) Vilka andra uttryck/handlingar känner du till? Vem använder dem? I vilka sammanhang? I par, fyll i tabellen nedan:

Handlingar	Sammanhang/Kontext
Vifta med vit flagga	Soldater viftar med vit flagg framför sina fiender för att avsluta ett slag
Kyssa någon på kinden	
Skaka hand	

3. Sammanfattande avslutningsuppgift

Vi har sett att det finns många sätt att uttrycka fred: med handlingar, med ord, med symboler, med gester, men ... Hur skapar man fred? Vad säger du? Vilka gester gör du? Fyll i tabellen nedan och dela den med dina klasskamrater:

Sluta fred med ...	Vad säger du?	Vilka gester gör du?
Din pappa		
Din mamma		
Din storebror		
Din storasyster		
Din lillebror		
Din lillasyster		
En killkompis		
En tjejkompis		
En klasskompis (kille)		
En klasskompis (tjej)		

Avsnitt 2 - Ord för fred

1. Förberedande uppgift: I föregående avsnitt handlade det om olika sätt att symbolisera eller signalera fred. Ord är ju också symboler. På vilka språk kan du säga ordet "fred" eller "sluta fred"? Fyll i tabellen nedan:

Språk	Ordet FRED

2. Uppgifter

A) Nedan kan du se ordet FRED skrivet på Hebreiska, Kinesiska, Ryska och modern Grekiska.

Kan du känna igen de olika alfabetena som hör till A, B, C, D ?

A. 和平

B. мир

C. ειρήνη

D. שלום

B) På Hebreiska uttalas ordet FRED "shalom" vilket också betyder:

a) TACK

b) HEJ

c) FÖRLÅT

B) ✂ Ordet FRED på olika språk passar in i korsordet. Identifiera språken och lös korsordet!

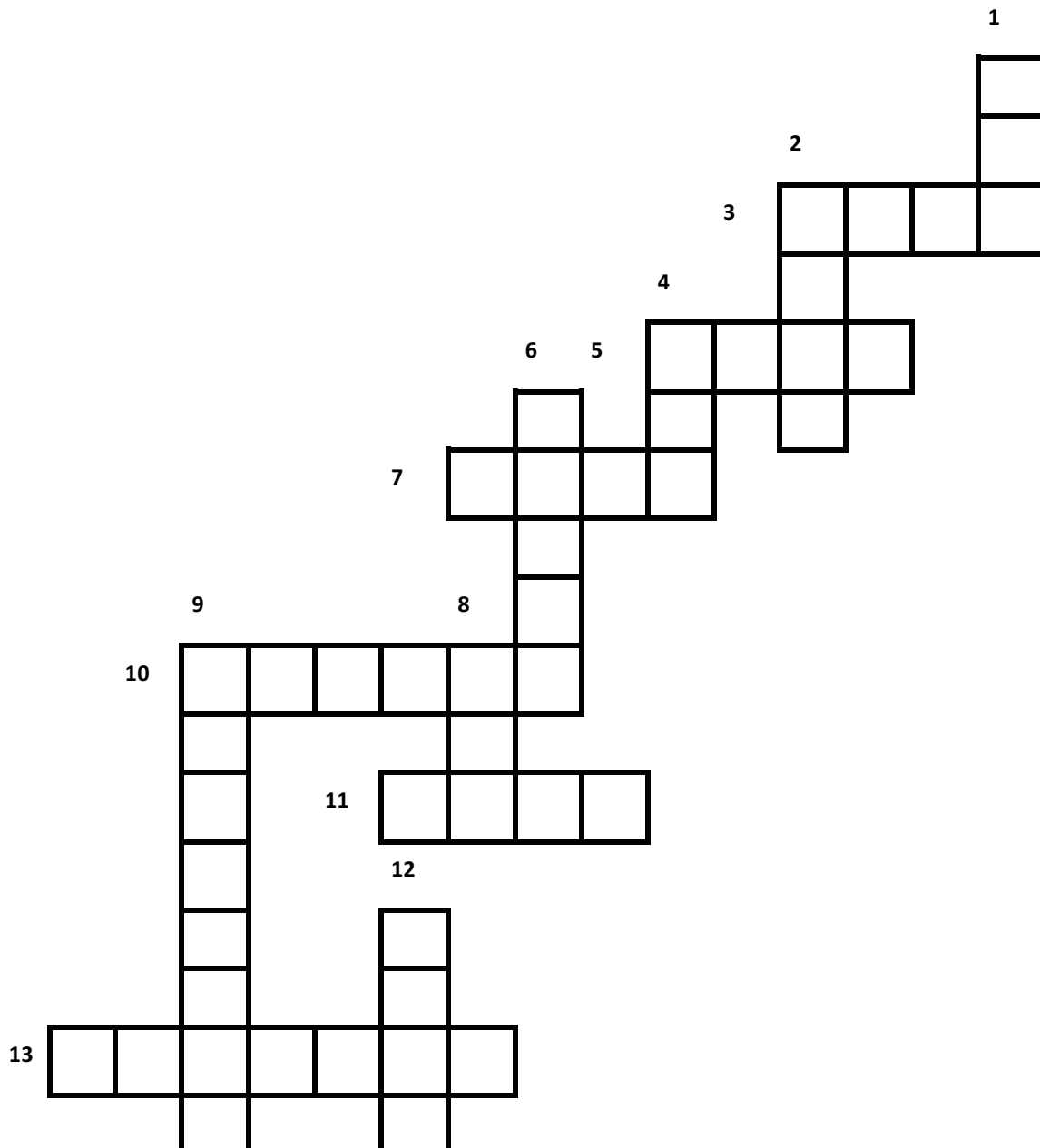
pax	pace	paz	patz	paco	paix	bakea
mier	síocháin	mir	fred	fridden	salama	

Lodrátt:

1. Portugisiska
2. Rumänska
4. Latin
6. Baskiska
8. Slovenska
9. Irländska (Gaeliska)
12. Slovakiska

Vågrätt:

3. Occitanska
5. Esperanto
7. Franska
10. Swahili
11. Norska
13. Luxemburgiska

3. Sammanfattande avslutningsuppgift

Intervjuar olika personer i små grupper. Fråga om vilka ord, symboler och gester de använder för att symbolisera "fred" och i vilka sammanhang de används.

Fyll i ett frågeformulär per intervju:

Namn:		Ålder:	
Kön:		Ursprung:	
Ord för "fred":			
Symbol som uttrycker "fred"			
Hälsning som uttrycker "fred"		Sammanhang	
Handling som uttrycker önskan om fred		Sammanhang	